

Iedereen bevoegd en bekwaam voor medicatie geven?

**samen voor
medicatieoverdracht**

Francisca van Dijk, adviseur Medicatieveiligheid
Instituut Verantwoord Medicijngebruik (IVM)
14 september 2023

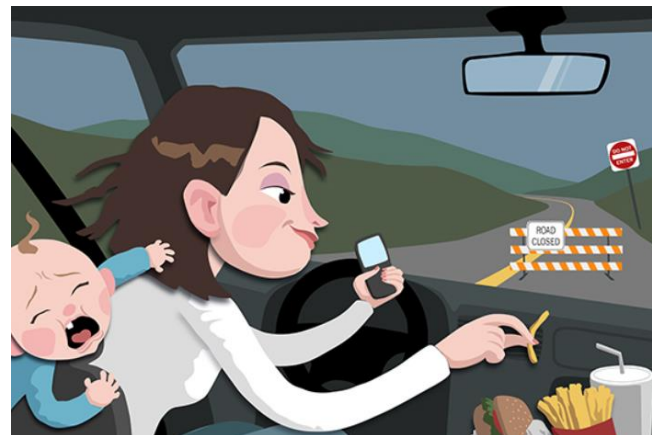

Bevoegd en bekwaam

Vergelijking: Rijbewijs en rijgedrag

- Op 1 januari 2023 waren er ruim 11,5 miljoen mensen met een Nederlands autorijbewijs. Het aantal autorijbewijshouders is 4 procent hoger dan 5 jaar eerder.
- In 2021 waren er zo'n 68.700 verkeersongelukken met blikshade in het verkeer, waarvan 17.842 met meerdere gewonden.
- Per maand krijgt het CBR zo'n 2.000 meldingen van de politie over onveilig rijgedrag.

Onbekwaam = Onbevoegd

Wanneer bekwaam?

Bekwaam ben je in een professionele omgeving alleen als je:

- De vereiste scholing en begeleiding gehad hebt (theorie en praktijk)
- Je werkgever je bekwaam vindt
- Je jezelf bekwaam vindt

Voel je jezelf niet bekwaam voor een bepaalde handeling? Dan bèn je ook niet bekwaam!

Verskil voorbehouden en risicovol

Er is verschil tussen voorbehouden en risicovolle handelingen

Voorbehouden handelingen

- Wet BIG

Risicovolle handelingen

- KICK-protocollen van Vilans benoemen enkele handelingen mbt medicatie als risicovol
- Vilans: *“Werkgevers kunnen zelf bepalen of en voor welke niet-voorbehouden risicovolle handelingen men afspraken wil maken.”*

Verplichtingen

- De Kwaliteitswet zorginstellingen (KWZ) verplicht zorginstellingen tot het leveren van goede en verantwoorde zorg.
- Zorginstelling moet door het aanbieden van scholing zorgen voor goed geschoold en bekwaam personeel,
- De zorginstelling moet voorwaarden stellen aan de zorgmedewerkers voor het geven van medicatie.
- Bovendien moet ze de kwaliteit van handelen kunnen controleren.

Leidraad Bekwaamheid

Een zorgmedewerker die bekwaam is in medicatie geven, heeft:

1. Voldoende kennis over de werking van medicijnen, het ziektebeeld van de zorgvrager, het medicatieproces en medicatieproblemen, zoals bijwerkingen en complicaties
2. Voldoende vaardigheden om medicatie in verschillende toedieningsvormen te geven, en problemen met medicijngebruik te signaleren en op te lossen of over te dragen
3. De juiste professionele houding (o.a. communicatievaardigheden) om medicatie te geven

De kernvraag:

Wat moet iemand weten en kunnen om op een verantwoorde manier een rol te spelen in het medicatieproces?

Stelling:

“Het is niet belangrijk wat voor vooropleiding iemand heeft, het gaat er om dat iemand de vereiste scholing en begeleiding heeft gehad”

Hoe is het bij jullie georganiseerd?

Bespreek met je buurman of-vrouw:

1. Heb je beleid (Kwaliteit, medicatie, scholing) op orde?
2. Welke scholing en begeleiding bieden jullie aan de medewerkers?
3. Hoeveel aandacht is er binnen de organisatie voor medicatieveiligheid?
4. Wat kan je als zorgorganisatie doen om medewerkers bewust te maken van het belang van medicatieveiligheid en het belang van regelmatig bijscholen?

Hoe iedereen bevoegd en bekwaam?

Beleid:

- Basis: Beleid zorgorganisatie: wat verstaan wij onder goede zorg?
- Kwaliteitsbeleid: wat is daar voor nodig?
- Medicatiebeleid: Borgen veiligheid en verantwoordelijkheden op medicatiegebied (op basis van 'Veilige Principes' en goede afspraken medicatieoverdracht)
- Scholingsbeleid: hoe zorgen wij voor goed geschoolde medewerkers die deze kwaliteit kunnen leveren, en hebben we in ons vizier welke medewerkers welke scholing nodig hebben?

Scholing:

- Let op theorie én praktijk (meelopen met deelronde, skillslab)
- Basisscholing, begeleiding, toetsing en herhaling
  - Vaak 1x per 2- 3 jaar, ideaal = jaarlijks
  - Denk aan nieuwe medewerkers en tijdelijk personeel
- Vastleggen in scholingsbeleid (basis, verdieping, herhaling – cyclisch model)
- Regelmatig controleren of verplichte scholingen zijn gehaald
  - Om over na te denken: wat doe je als iemand alsmaar niet slaagt?

Bedankt voor jullie aandacht!

Meer weten:

www.medicijngebruik.nl

Francisca van Dijk

T: 06-200 80 751

M: f.dijk@ivm.nl

